БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 20 (7928)
ЯНВАРИИН
24
ВТОРНИК
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Орон доторнай индустриальна хүсэ ехэтэ базын бии байһан ябадал, техническэ хэмжээнэйнгээ талаар арадай ажахын бухы һалбаринуудай шэнэ, улам дээдэ шатада орохо ябадал хангаха үргэн хэмжээ-ябуулгануудые зургаадахи табанжэлдэ бэелүүлгэ, мүн тэрэшэлэн мүнөө сагай техникые амжалтатайгаар шудалһан, шадабаритай хүдэлмэришэд ба мэргэжэлтэдэй бии байһан ба бүри олоор бэлэдхэгдэхэ ябадал ажалай бүтээсэ улам түргэнөөр дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжо олгоно.

(СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектһээ).

Колхоз бүхэн һү ехээр һааха аргатай

Советскэ арадтаяа хамта Бурят-Монголой ажалшад 1956 — 1960 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивүүдые баяр баясхалантайгаар угтана. Мүнөө республика дотор хаа-хаагүй энэ Директивэнүүдтэй танилсажа байна. Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань түргэн хүгжөөхэ гэһэн зорилгые бэелүүлхэ бэлэн байһанаа колхозни-гууд, механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд мэдүүлнэ. Гадна таряалангые, малажалые бүри түргэн хүгжөөхэ, тиигэжэ жэлдэ 11 миллиард ороохо таряа абаха болохо, мүн мяха, һү, ноохой, үндэг ехээр абадаг болохоор Директивээр хараалагдана. Энэ бүгэдэ советскэ арадай ажабайдалые улам бүри һайжаруулха, дэлгэрэнгы баян болгохо гэһэн зорилго мүн.

Таряанай ургасые дээшэлүүлхын, малай ашаг шэмэ ехэдхэхын тулада манай республикын хүдөө ажахын ажалшад партиин съездын урда тэрэ Директивүүдтэ бүри эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна. Түрүү колхозууд, олон һай-товарна фермэнүүд, һаалишад, малшад малаа һайнаар үбэлжүүлхын түлөө тэмсэнэ, һара бүри һаалгаяа ехэдхэнэ.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тулада сагаа үргэлжэ тэмсэхэ гээшэ хабтар шухала асуудал мүн. Тиимэһээ һү ехээр һаахын тулада гансахан лэ зуһаа, хүхэ ногооной үедэ, малаа бэлшэхэ бэшэ, харин бүхэли жэл соо колхоо шухала. Энээнгүйгөөр һү ехээр һаагдахагүйнь мэдээжэ. Гэбэшье, олон газарта үнеэдые үбэлэй мүртэйгөөр һааха гэжэ оролдохогүй байна.

Ажахын жэлэй түрүүшын 3 һара соо республика дотор һүн багаар һаагдаа гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ үе соо үнеэн бүриһөө дундаар 99 литр һүн һаагдаа, энэнь нёдондоохиһоо миин 33 литрээр бага болоно. Тиин гэхэдэнь манай мүрысэдэг Читын областиин колхозууд нёдондо энэ үеынхиһөө хоёр дахин олон һү һаагаа гү, али үнеэн бүриһөө 182 литр һү һаагаа.

Манай республикын колхозууд энээнэрэйнгөө тухай һү һааха аргатай, боломжотой байгаа. Энэ жэлдэ колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшэхэдэ дутаагүй ехэ шэмэтэ тэжээл, илангаяа кукурузын силос бэлдэһэн байна. Үнеэдэй харууһа, эдеэлүүлгэ зүбөөр эмхидхэгдээд, шэмэтэ тэжээлээ боломжотойгоор хэрэглээ һаа, нёдонойхидо орходоо алагынь хоёр дахин ехэ һүн һаагдаха байгаа. Теэд аймагуудтахи партийна, советскэ органууд, колхозууд болон МТС-үүд ажахын жэлэй эхинһээ энэ хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхын тулада зохихо хэмжээ абаагүй. Тиимэһээ ажахын жэлэй аяар гурбан һара соо һүн багаар һаагдаа, һү һаалгаар мүнөөдэрэй номерто толилогдоһон мэдээн энээниие тодоор гэршэлнэ. Олон аймагуудай колхозууд һаалгаяа нёдондоной энэ үеынхиһөө мүртэйгөөр ехэдхээгүй, тиихэдэ олон колхозууд бүри багые һаадаг байна. Жэшээнь, Баргажанай, Заиграйн, Закаменай, Хэжэнгын аймагуудай колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хэмжэжэдэ байна. Тиихэдэ Заиграйн аймагай олон колхозууд, жэшээнь, Орджоникидзын, Ленинэй, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд нёдондо энэ үеынхиһөө бага һү һаагаа. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, колхозууд болон МТС-үүд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тулада саг үргэлжэ тэмсэнэгүй, үбэлэй сагта үнеэдэй харууһа, эдеэлүүлгэ зүбөөр эмхидхэхын тулада оролдонгүй гээшэ.

Бүхэли жэл соо үнеэдһээ һү ехээр һаахын тулада тэдэниие зоотехническэ заабарийн ёһоор эдеэлүүлхэ, харууһалха гээшэ айхабтар шухала асуудал мүн. Илангаяа үбэлэй сагта үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ, харууһалха хэрэгтэй. Һү ехые һаадаг түрүү колхозууд, фермэнүүд, һаалишад энэ зааварие наринаар сахидаг байна. Гараһан һүнэйнь зэргээр үнеэдые эдеэлүүлхэ гээшэ айхабтар шухала. Тиихэдэ элдэб тэжээлые буйлуулжа, амтаруулжа үнеэдтэ үгэхэдэ һүтэй болодог байна. Гадна, шэмэтэ тэжээлые (кукурузын силосые) зүбөөр хэрэглэхэ шухала. Ажахын жэлэй эхинһээ үнеэдтэе силос эдюүлээгүй байһан колхозууд али олон. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай Кыренэй МТС-эй харьяата олон колхозууд үнеэдтэ һаа болотор силос эдюүлээгүй байгаа. Эндэ һүнэй бага һаагдаһанай нэгэ шалтагаан энэ болоно. Нүгөө талаһаа силосые ямаршье хэмжүүргүйгөөр гаргашалжа ушар олон газарта үзэгдэнэ. Энэ дутагдалые дары усадхаха хэрэгтэй.

Республикын аймагуудай колхозууд һү ехээр һааха ехэ арга боломжотой. Мүнөө хаа хаанагүй үнеэд олоороо тугаллажа эхилбэ. Һараһаа һара бүхэндэ, арбан хоног бүхэндэ колхозууд, фермэнүүд һү һаалгаяа ехэдхэхэ ёһотой. Энэ зорилгоор колхозуудай, фермэнүүдэй, һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй дүнгүүдые арбан хоног бүхэндэ гаргажа, зүбшэн хэлсэхэ, тохёолдоһон дутагдалые дары зайсуулха хэрэгтэй. Колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд һаалишад, малшадай байра байдал һайжаруулха, тэдэнэй культурна эрилтые бүримүһэн хангаха уялгатай.

Мүнөө түл абалгын харюусалгатай үе ерэбэ. Һү ехээр һаахын түлөө тэмсэхэтэеэ хамта һаалишад, малшад шэнэ гараһан түлнүүдые бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотой. Колхозуудай правленинүүд, МТС-үүдэй дирекцинүүд түл абалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада үбэл зунгүй тэмсэжэ, энэ жэлдэ һү һааха түсэбөө дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө малажалай бухы хүдэлмэрилэгшэд хүсэл оролдолгоёо гаргаха ёһотой.

ШЭНЭ ГАЗАРЫЕ АРАДАЙ АША ТУҺАДА ЭЛДҮҮРИЛЭЭ

Шэнэ ба боро газар элдүүрилгэ дээрэ шалгарһан комсомолецууд болон залуушуулай зүблөөн

Январиин 21-нэй үглөөгүүр Кремлёвско Ехэ ордондохи, СССР-эй Верховно Соведэй заседаниин зал соо хүбүүд ба басагад—шэнэ газар элдүүрилэгшэд баһа дахин сугларба. Шэнэ ба боро газар элдүүрилгэ дээрэ шалгарһан комсомолецууд болон залуушуулай зүблөөн үргэлжэлһөөр.

Залуу советскэ патриодуудай үүсхэлтэ үгэнүүд мүнөө түрэл болоһон шэнэ нютагуудтаа инаг дуратай, эзэн ёһоной анхарал оролдолготой байһанай, Ленинскэ комсомолой гэшүүнэй нэрые дээрэ үргэжэ ябаха эрмэлзэлтэй байһанай мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй. Иимэ хүндэшье һаа, хүндэтэй хэрэгые партиин найдаһандань омогорхожо байһан тухайнь трибунада гараһан хүн бүхэнэй үгэ соо харагдана.

Анхан бүд нэхэгшэ байһан, мүнөө Кокчетавска областиин Заготстройн Тайнчинска барилгын участогай хүдэлмэрилэгшэ **Тамара Горбачева** залуушуулай бата бэхи зоригтой байһан тухай, партиин даалгабариие тэдэнэй нэрэтэй хүндэтэйгөөр дүүргэхэ эрмэлзэлтэй байһан тухай сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөөрэбэ. Манай ошоһон газартамнай хооһон тала байһан юм гэжэ тэрэ хэлэнэ. Түрүүшээр барилгын материал дутадаг байгаа. Мүн эдеэ хоолой талаар бэрхэшээл тохёолдодог һэн—хэдэн километрын газарта ошожо эдеэлдэг байгаабди. Гэбэшье, залуушуул тунхаряагүй. Комсомолецууд дархашуулай комсомольско бригада эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байна. Тиин энэ бригада түрүү бригада болоһон юм. Түрүүшымнай склад нэгэ бага һарюушаг юумэ болоо һэн. Гэбэшье, бидэнэр тэрээгээрээ омогорходог байгаабди—шэнэ нүүжэ ерэгшэдэй гараар хэгдэһэн юумэ ха юм. Хэдэн һара үнгэрөөд байхада барилгын участок дээрэ дүрбэн һайн хамтын байра, найман квартиратай гэр, конторо, тус бүридөө 12.800 тонно шэнэ ургасын таряа хадагалхаар 10 склад, электростанци, ажахын бусад хэдэн барилганууд баригдаад байба. Партиин XX с'ездын хүндэлэлдэ барилгын участогай коллектив январиингаа түсэбые болзорһоо табан үдэр урид дүүргэхэ уялга абаа.

СССР-эй Городской болон хүдөөгэй барилгын министр **И. К. Козюля** шэнэ ба боро газар элдүүрилжэ байһан районуудта барилгын хүдэлмэринүүдэй үргэнөөр ябуулагдажа байһан тухай хөөрэбэ. 310 совхозой, 198 машинно-тракторна станциин байха һуурин газарнуудые бариха түсэб тухай хэлэхэ зуураа, барилгын организацинууд 1956 ондо үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һураггүй ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой гэжэ министр мэдүүлбэ. 600 гаран мянган квадратна метр талмайтай байрын шэнэ гэрнүүдые, 160 машинно-тракторна мастерской барижа, ашаглалгада оруулха хэрэгтэй. Шэнэ ургасын таряа хэхэ 2 миллион тонно багтаамжатай орооһоной складуудые барижа, ашаглалгада үгэхэ гээшэ 1956 ондо хэгдэхэ гол зорилго болоно.

—Шэнэ газарта нүүжэ ошогшод ажаллажа байһан газарайнгаа нюур шарайе хубилгана,—гэжэ Хойто-Казахстанска областиин Суворовско МТС-эй директор **М. Ю. Верткин** үгэ соогоо хэлэбэ.—Станцимнай 20 гаран жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна, теэд мүнөөнэйхи шэнги иимээр хэзээдэшье хүдэлмэрилөөгүй юм. 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр 1000 гектар газар элдүүрилээбди. Трактор ба прицепной машина заһабарилха түсэб үшөө декабрь соо дүүргэгдээ. Залуу механизаторнууд анхан ажаһууһан ба ажаллажа байһан газарһаа дүршэл шадабари, эрдэм мэргэжэл асараа. Жэшээнь, Винницкэ областьһоо Хойто-Казахстан ерэһэн тракторист П. Рябый кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарилгада станциин бүхы механизаторнуудые һургаа. 1700 гектар газарта таригдаһан энэ культура га бүриин 200—400 центнер ногоон набша эшэ үгөө. Олон колхозууд хэдэн мянган тонно кукурузын силос даража, малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлээ. Шэнэ нүүжэ ерэгшэдэй аша туһаар кукурузые эгээн ургаса ехэтэй, экономическа талаараа ашагтай культура гэжэ энээниие тариһан шэнэ нютагуудта сэгнэһэн байна.

Казахстанай ЛКСМ-эй ЦК-эй секретарь **Н. В. Дыхновтэ** үгэ үгтэбэ. Комсомолой путёвкоор шэнэ газар элдүүрилхэеэ республикада ерэһэн олон мянган хүбүүд ба басагадай ямар бэрхэшээл дабажа, яажа ургаһан ба бэхижэһэн тухай тэрэ хөөрэнэ. Заха хизааргүй үргэн талада мүнөө төөрихөөр бэшэ болоо. Эндэ 337 шэнэ совхозууд бии болоо, олон мянган километр харгы замууд баригдаа. Эдэ бүгэдэ гол түлэб нүүжэ ерэгшэдэй гараар хэгдээ.

Хүдөөгэй залуушуулые хэдэн мэргэжэлдэ һургаха хүдэлмэри һулаар ябуулна, илангаяа малшадай кадрнуудые муугаар бэлэдхэнэ гэжэ нүхэр Дыхнов Совхозуудай, Городской ба хүдөөгэй барилгын министерствонүүдые шүүмжэлбэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэришэд тэрэшэлэн ажалай резервэнүүдэй системэдэ бэлэдхэгдэдэг байгаа һаа, һайн гэһэн хүсэлэн тэрэ хэлэбэ.

Удаань Саратовска областиин «Белополье» совхозой залуушуулай тракторна бригадын бригадир **Николай Грачиха** үгэ хэлэбэ. Область дотор механизаторнуудай мүрысөөндэ тэрэнэй бригада нэгэдэхи һуури эзэлээ. Н. Грачиха туйлаһан амжалтанууд тухайгаа хөөрөөд, мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 25—30 центнерһээ бага бэшэ шэниисэ хуряаха гэһэн уялга бригадынгаа нэрэһээ абаба.

Акмолинско областиин «Заря» совхозой комсомольско организациин секретарь, агроном **Валентина Мурашева** сэдьхэлээ хүдэлгэн, һонирхолтой үгэ хэлэбэ.

— Москвадаа дохёод, парти, правительствын даалгабариие нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэбди гэжэ хэлэ гээд нүхэдни захиһан юм, — гэжэ нүхэр Мурашева хэлэнэ.—Нэгэ жэлэй саада тээ Казахстан ерэхэдээ ехэл баяртай байгаа һэмди. Бидэниие эндэхи һуурин зон, олон зуун жэлдэ хахалагдаагүй тала дайда хүлеэжэ байгаа. 1955 оной апрелиин 18-да шэнэ газарта добтолжо эхилээ һэмди. Бэрхэшээлнүүдшье олон байгаа. Теэд харана бэшэ гүт? Мүнөөдэр бидэнэр хүдэлмэриингөө дүнгүүдые баяртайгаар гаргажа байнабди.

Түсэбэй ёһоор 11.200 гектар шэнэ газар хахалха аад, 12.200 гектар хахалаабди. Ехэ бэрхэтэй зун болоо һэн. Оройдоол нэгэ дахин багахан бороо ороо. Гэбэшье, газараа һайнаар элдүүрилһэмнай ехэ туһатай байба. Гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди. Эдэ бүгэдэ үнгэрһэн хэрэг гээшэ. Тала газарта болбосон һайнаар түхеэрэгдэһэн тосхон бии болобо. Гэрнүүд соо электрын гал яларна, радио ханхинана. Манай гараар баригдаһан столово, магазин, улаан булан, библиотекэ, больница болон культурно-ажаһуудалай бусад эмхи зургаанууд байдалыемнай гоёогоо. Таряанай ехэ склад, ажахын гэр байранууд баригдаа.

— 1956 ондо 18.646 гектар газарта тарилга хэхэ гэһэн харюусалгатай зорилго совхозой урда табигданхай. Энэ зорилгые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэбди, — гэжэ Валентина Мурашева мэдүүлбэ.—Партиин XX съездые угтуулан, манай механизаторнууд хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые болзорһоонь урид заһажа дүүргэхэ уялга абаа.

Казахстанай Джамбульска областьһоо Башкириин тала дайданууд хүрэтэр олон мянган километр юм. Гэбэшье, адлихан лэ һанал бодолоор тракторист **Фарит Каримов** Башкирска АССР-эй Хайбулинска совхоздо, мүн Ташкентскэ экскаваторна заводой котельщик байһан, тракторист **Совбани Закизьянов** Казахска ССР-эй Чонпарска орооһо таряанай совхоздо ерэһэн байна. Казахскашье, башкирскашье совхоздо болбосон түхэлтэй тосхонууд бодхоогдоо, олон мянган гектар шэнэ газар хахалагдаа.

Өөһэдынгөө ба нүхэдэйнгөө эндэ, шэнэ газар дээрэ олон жэлдэ бүхөөр һуурижаһан тухай нүүжэ ерэһэн эдэ залуушуул хөөрэбэ. Олон түрэ наадагдаа, гэрлэһэн залуушуул шэнэ гэрнүүдтэ ороо, түрүүшын нарай үхибүүд гараа. Жэлэй саада тээ карта дээрэ үгы байһан совхозуудай нэрэ тэдэ үхибүүдэй паспортнууд дээрэ түрэһэн нютаг гэжэ тэмдэглэгдэхэ юм.

Хүдөө ажахын наукануудай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна академиин президент **Т. Д. Лысенко** үгэ хэлэбэ.

— Оронойимнай хуурай талын районуудта шэнэ газарай ехэ талмайнууд бии байна,—гэжэ Т. Лысенко хэлэнэ, — тиимэһээ хүрьһэндэ шииг нойто шадаал һаа ехээр бариха гээшэ таанадай, механизаторнууд, бригадирнууд болон агрономуудай гол зорилго болоно.

Т. Д. Лысенко хүрьһэндэ шииг нойтоной запас бии болгохо гол шухала нүхэсэл: тэрэниие хабартаа саг сооһь барижа абаха, газар хахалха ба үрэһэ тариха гүнзэгые наринаар сахиха, пар элдүүрилгын зүб агротехникэ, буртаг үбһэнтэй саг үргэлжэ тэмсэхэ, илангаяа Сибириин тала газарай районуудта намарай пар хахалха, саһа тогтоохын тула кукурузые кулисна аргаар тариха гэхэ мэтын ган гасуурай хатаахы нүлөөе һулаpуулха эдэ бүхы хэмжээнүүд тухай хэлэбэ.

Сталинградска областиин «Победа октября» гэжэ орооһо таряанай совхозой тракторист **Николай Голопузов** совхозойнгоо коллективэй ажал хэрэгүүд тухай омогорхолтойгоор хэлэнэ. Энэ совхоз һү-мяханай шэглэлтэй юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 390 мянган пүүд таряанай ургаса хуряагаа. Совхозой хүдэлмэрилэгшэд партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, хабарай тарилгада һайнаар бэлэдхэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа.

Залуушуулай культурна эрилтые хангаха тушаа үгэ хэлэгшэ шүүмжэлэн тэмдэглэбэ.

Үглөөнэй заседани дээрэ тэрэшэлэн ВЦСПС-эй секретарь **П. Н. Коробова,** Хойто-Казахстанска областиин Маленковой нэрэмжэтэ совхозой барилгын участогай начальник **Т. Х. Саттаров,** РСФСР-эй Совхозуудай министр **Т. А. Юркин** гэгшэд үгэ хэлээ.

(ТАСС).

***

Шэнэ ба боро газар элдүүрилгэ дээрэ шалгарһан комсомолецууд болон залуушуулай зүблөөндэ хабаадагшадай үдэшын заседани январиин 21-нэй дүрбэн часта эхилээ. Нүхэд **К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев, П. Н. Поспелов болон Д. Т. Шепиловэй** президиумдэ ерэжэ һуухада, залуушуул үни удаа нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Бултадаа хүл дээрээ бодоно.

Энэ заседани дээрэ Кустанайска областиин Джаркульска МТС-эй тракторна бригадын бригадир **Леонид Дегтяренко,** «Урожайный» гэжэ алтайска совхозой директор **Е. И. Ракша,** Акмолинско областиин Заготзерногой Челкарска пунктын прораб **Зоя Смирнова** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшадаар халуунаар угтагдан, КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Н. С. Хрущев** ехэ үгэ хэлээ.

Шэнэ ба боро газар элдүүрилжэ байһан комсомолецууд болон комсомолкануудта, бүхы хүбүүд болон басагадта, Эхэ оронойнгоо аша туһада ажалай шэнэ амжалта туйлахые уряалһан Хандалгые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зууршалтаар, СССР-эй Машина бүтээлгын ба Прибор бүтээлгын министерствын предприятинуудай база дээрэ СССР-эй Прибор ба автоматизациин хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ нииитэсоюзна министерствые ба СССР-эй Машина бүтээлгын нииитэсоюзна министерствые байгуулаад, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталһан списогэй ёһоор тэдэндэ предприятинууд болон организацинуудые дамжуулан үгэхэ гэжэ шиидхээ.

СССР-эй Прибор ба автоматизациин хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ министрээр нүхэр **Лесечко Михаил Авксентьевичые** СССР-эй Верховно Соведэй Президиум томилоо.

СССР-эй Машина бүтээлгын министрээр нүхэр **Смеляков Николай Николаевич** томилогдоо.

Худалдаа наймаан ба суднаар ябалга тухай Советско-австрийска договор эсэслэн баталагдаба

Худалдаа наймаан ба суднаар ябалга тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Австрийска Республикын хоорондо 1955 оной октябриин 17-до Венэдэ табигдаһан, тиигээд СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр баталагдаһан Договорые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1956 оной январиин 21-дэ Указ гаргажа, эсэслэн батална.

„Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө“ уласхоорондын Сталинска шан олгохо комитедтэ

Вьетнамска ниитын ажал-ябуулагша Тон Дык Тхангда уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаба

Вьетнамска ниитын элитэ ажал-ябуулагша **Тон Дык Тхангда** «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлһэнэй түлөө» уласхоорондын Сталинска шан январиин 21-дэ Кремльдэ Свердловско зал соо барюулагдаба.

Эб найрамдалай ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор ба баатарлигаар тэмсэһэнээ бүхы дэлхэйн хүн зондо харуулһан баатарлиг ба ажалда дуратай вьетнамска арадай алдарта хүбүүн—Тон Дык Тхангые амаршалхын тулада Эб найрамдалые хамгаалха советскэ комитедэй, Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй болон ниитын бусад хэдэн организацинуудай түлөөлэгшэд, советскэ наука болон культурын ажал-ябуулагшад, столицын ажалшадай түлөөлэгшэд, Московско областиин колхознигууд, советскэ журналистнууд эндэ сугларһан байна.

Вьетнамай Демократическа Республикын хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг саг зуурын этигэмжэтэ **То Куанг Дау,** посольствын хүдэлмэрилэгшэд баярай ёһолол дээрэ байлсаа. Вьетнамска залуушуул — Московско һургуулинуудай студентнүүд зал соо мүн лэ сугларһан байна.

Уласхоорондын Сталинска шангай лауреат, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй элитэ ажал-ябуулагша, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Тон Дык Тхангын президиумдэ ерэжэ һууxадань сугларагшад тэрэниие хани халуунаар угтаа.

Тон Дык Тхангда уласхоорондын Сталинска шангай лауреадай диплом болон алтан медалиие Комитедэй түрүүлэгшэ академик **Д. В. Скобельцын** барюулаа. Д. В. Скобельцын хадаа дээдэ хайрада хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан Тон Дык Тхангые амаршалха зуураа, эб найрамдалай түлөө, вьетнамска арадай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэ, мүн хариин колонизаторнуудта эсэргүү сүлөөрэлгын агууехэ тэмсэлдэ таби гаран жэл соо эдэбхитэйгээр хабаадагшын ажал-ябуулга тухай хэлэһэн байна.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ **Н. С. Тихонов,** И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Автозаводой цехын начальник инженер **Н. А. Бакулов,** Советскэ эхэнэрнүүдэй антифашистска комитедэй гэшүүн профессор **Е. А. Васюкова,** Социалистическэ Ажалай Герой, Московско областиин В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **И. А. Буянов,** ВОКС-ын Правлениин түрүүлэгшэ профессор **А. И. Денисов** үгэ хэлэжэ, Тон Дык Тхангые хани халуунаар амаршалаа.

Уласхоорондын Сталинска шангай лауреат Тон Дык Тхангын хэлэһэн харюугай үгые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

ТҮРЭЛ ПАРТИИНГАА ТАБИҺАН АСАРИ ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУДЫЕ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭБДИ

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, республикымнай ажалшад шэнэ социалистическэ уялгануудые абана

Һаалишадай шэнэ уялга

Ороной хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Закаменай аймагай «Победа» колхозой һаалишад һү һаалгаяа жэл бүри горьтойхоноор дээшэлүүлнэ. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 753 литр гэхэ гү, али урзанданайхида орходоо 500-гаад литр һү ехээр һаагаа. Эндэхи һаалишад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ амжалтаар һанаагаа амараагүй. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, ажахын үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын 3 һара соо колхоз үнеэн бүриһөө 83 литр һааһан байгаа һаа, мүнөө жэл 167,8 литр һааба.

Колхоздо эрхим ажалаараа суурхажа байһан һаалишад олон. Жэшээлхэдэ, нютагай үүлтэрэй 16 үнеэ харадаг һаалишан Мидак Цоктоева ажахын энэ жэлэй түрүүшын 3 һара соо үнеэн бүриһөө 331 литр гэхэ гү, али нёдондонойхидо орходоо хоёр дахин ехэ һү һаагаа. Нүхэр Цоктоева үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 996 литр һү һааһан юм.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ түрүү һаалишан мүнөө жэл үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааха уялга абаһан байгаа. СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 ондо хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад байхадаа, нүхэр Цоктоева энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха шэнэ уялга абаба. Мүн колхозой эрхим һаалишан, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Ханда Абидуева мүнөө жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2000 литрһээ бага бэшэ һү һааха уялга абанхай.

Г. Дамдинов.

Нарин ба нарибтар нооһотой хонидоо олошоруулхабди

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид партиин ЦК-гэй зохёоһон Директивэнүүдэй проектые һайшаан зүбшэжэ байна.

Тус колхозой хониной фермые даагша нүхэр Будаев иигэжэ хэлээ: —Директивэнүүдэй проект соо Зүүн Сибириин районуудта нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тоо толгойе олошоруулха тухай хэлэгдэнэ. Бидэ энээниие һайшаажа, хонидоо нэгэшье толгой гарзалуулангүйгөөр ондо оруулха, нооһо хайшалалгые саашадань ехэ болгохо байнабди.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ тус колхозой һаалишад эрхим амжалта туйлаа. Тэдэнэр үбэлэй һарануудта һү һаалгые зааханшье бага болгохогүй гэжэ оролдоно. Ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 248 литр һү һаагаа. Тиихэдэ эрхим һаалишад Жалсанова—424 литр, Гармаева—335 литр, Цыбенова—323 литр, Шарагшинова—322 литр, Содбоева—312 литр һү һааһан байна.

Н. Цыбенов.

Зоной зориг бадаруулна

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой арматурщигууд зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектые хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад, туйлай ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна.

Цехын эрхим новаторнууд-токарьнууд С. Калустин, В. Новокшонов, С. Киселев, И. Тимофеев болон бусад үдэр бүриингөө даалгабариие 200—300 процент дүүргэнэ. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектын гаран сасуу арматурна цехын партийна организаци цехын администраци болон профсоюзна организацитай хамта тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа, хүдэлмэришэдые Директивэнүүдэй проекттэй танилсуулхын тулада эрхим агитаторнуудые томилоо. Тэдэнэй тоодо слесарь Захаров, мастер Субботин, токарь Мамаев болон бусад оролсоно. Цехын хүдэлмэришэд Директивэнүүдэй проектые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэхэ зуураа, шэнэ уялгануудые абана.

Э. Качунас.

Һургуулиин хүдэлмэриие ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект соо советскэ һургуулиие саашадань хүгжөөжэ шухала хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ябадал хараалагдана. Городууд болон хүдөөдэ бүгэдэниитын дунда һуралсал гол түлэб бэелүүлхэ, мүнөөнэй промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин тон шухала һалбаринуудтай һурагшадые танилсуулжа, юрэнхы һуралсалай һургуулида политехническэ һуралсалые хүгжөөхэ гэһэн шиидхэбэри эдэ хэмжээнүүдэй тоодо ороно. Һуралсалые олониитэдэ ашагтай һайн ажалтай нягтаар холбохо, ургажа ябаа залуу үетэниие ажалда коммунистическэ ёһоор хандадаг болгон хүмүүжүүлхэ ябадал Директивэнүүдэй проект соо хараалагдана.

Хүдөөгэй һургуулинуудые барилгада ба тэдэниие түхеэрэлгэдэ колхозуудые үргэнөөр хабаадуулха ябадал XX съездын Директивэнүүдэй проект соо хараалагдаа.

Байкало-Кударын аймагай Корсаковска дунда һургуулиин багшанарай коллектив ба Ворошиловай нэрэмжэтэ артелиин эдэбхитэд XX съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, һургуулиин үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые бодотоор шиидхэхын тулада һургуулиин болон колхозой хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ талаар тодорхой уялгануудые абаһан байна.

Эдэ уялгануудынь доро толилогдобо.

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые Корсаковска дунда һургуулиин багшанарай коллектив ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэд ехэ зоригжолтойгоор угтаад, һургуулиин һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, мүн шефскэ туһаламжа бэе бэедээ бүхы хэмжээгээр үзүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

Корсаковска дунда һургуулиин коллектив ажахын кампанинуудые үнгэргэлгэдэнь, ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулгадань Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ горьтой туһаламжа үзүүлһэн байгаа. 1955 оной хабар һургуули өөрынгөө хүсөөр 50 гектар кукуруза, 10 гектар хартаабха колхоздо тарижа үгөө һэн. Тэжээл бэлэдхэлэй үедэ һургуулиин һурагшад 1000 гаран центнер үбһэ хуряажа, һүрилжэ үгэһэн байгаа. Ургаса хуряалгадань һургуули колхоздо ехэ туһаламжа хүргөө.

Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулгын угаа ехэ удхашанартай байһыень мэдэрэн, олон багшанарынь фермэнүүд болон бригадануудта агитаторнуудаар хүдэлмэрилдэг, элидхэл болон лекци хэдэг, мүн «дайшалхы хуудаһануудые» гаргалгадань туһалдаг юм. Һургуулиин уранһайханай самодеятельностиин коллектив гүүртэнүүд болон фермэнүүдтэ хододоо ошожо, колхознигуудта концертнүүдые харуулдаг.

Эдэ бүгэдэ колхозой ажал хүдэлмэритэй зарим зэргээр холбогдодог дээрэһээ, ажалай журам бэхижүүлгэдэ, социалистическэ мүрысөө саашадань дэлгэрүүлгэдэ ба колхозно тосхоной культурые дээшэлүүлгэдэ туһалдаг байха юм. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ һү һаалгые хоёр дахин дээшэлүүлээ, миллион зуу мянга гаран түхэригэй олзо доход оруулаа.

Колхоз ба тэрэнэй партийна организаци һуралсалай-материальна базые бэхижүүлхэ, политехническэ һуралсалай зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь һургуулида мүн лэ туһалдаг байна. Тэрэнэй ашаар һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри элитээр һайжараа.

Тиихэтэй хамта манай хэжэ байһан хүдэлмэри хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые ба культурые эрид ехээр дэбжээхэ талаар советскэ арадай үмэнэ парти, правительствын табиһан зорилгые үшөөл хүсэдөөр харюулжа шаданагүй гэжэ тоолонобди.

Һургуули хадаа экономикоёо дэбжээхэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри шангадхаха хэрэгтэнь колхоздо горьтой туһаламжа үзүүлхэ бүхы арга боломжотой.

Тиихэдэ һургуулиие шефтээ абаһан манай колхоз һуралсалай-материальна базаяа саашадань бэхижүүлхэ ба һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха хэрэгтэнь тэрээндэ горьтой туһаламжа үзүүлжэ шадаха ба үзүүлхэ зэргэтэйшье байна.

Артельнэ ажахын бүхы һалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ талаар колхозой үмэнэ, мүн һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин шанар һайжаруулха ба һурагшадай политехническэ һуралсал бэелүүлхэ талаар һургуулиин үмэнэ табигдажа байһан бодото зорилгонуудые зүбшэн хэлсээд, дунда һургуулиин коллектив ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэд бэе бэедээ шефскэ туһаламжа үзүүлгые улам шангадхаха гэжэ шиидхээ.

Хүдөө ажахын шухала хүдэлмэритэй һурагшадые танилсуулха, мүн һуралсалые олониитэдэ ашагтай һайн ажалтай таараалдуулан ябуулха зорилтоор һургуулиин коллектив иимэ уялга абаба: 200 гектар талмай дээрэ саһа тогтоохо; кукуруза тариха 25 гектар газар дээрэ га бүридэнь 20 тонно хүртэхөөр наг шэбхэ таргажа үтэгжүүлхэ; 100 центнер үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха; хабарай тарилгын үедэ ба зунай сагта полевой хүдэлмэридэ, илангаяа кукуруза болон овощной культурануудай хойноһоо харууһалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха; ниитын малажалда зорюулан 1956 ондо 1000 центнерһээ бага бэшэ үбһэ бэлэдхэхэ, 500 тонноһоо бага бэшэ силос дараха; шэнэ ургаса хуряалгада, мүн гүрэндэ тушааха орооһо таряа сэбэрлэлгэдэ болон шэрэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха; тосхоноо ногооруулгадань колхоздо туһаламжа болгон 500 модо тарижа ургуулха.

Колхознигуудай дунда ниитын хүдэлмэри ябуулгада һургуулиин бүхы багшанар бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байна. Багшанарай коллектив хадаа колхозой үйлэдбэриин бүхы һалбарида хүдэлмэрилхэ агитаторнуудые, тэрэшэлэн лекторнүүд болон элидхэлшэдые томилхо болоо. Бодото жэшээ ба баримтануудта үндэһэлэн колхозой ажабайдалтай ба зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор бүхы хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд болон элидхэлнүүдээ хэдэг байхабди.

Тиихэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз һуралсалай ба слесарно-столярна мастерскойе, машина шудалан үзэхэ кабинедүүдые түхеэржэ, тэдэниие шухала түхеэрэлгэнүүдээр хангаха хэрэгтэнь һургуулида бодото туһаламжа үзүүлхэ юм. Энэ зорилгоор колхоз хадаа барилгын материал болон шухала болохо мүнгэ зөөри таһалжа үгэхэ байна.

Колхоз 1956 ондо һургуули шадар нэгэ гектар талмай дээрэ ногоон парк өөһэдынгөө зөөреэр тарижа үгэхэ, һуралсалай практика гарахынь тулада газарай участок таһалжа үгэхэ, тэрэшэлэн һуралсалай шэнэ жэлдэ хаһа саг сооһь, шанар һайнтайгаар бэлэдхэхэ хэрэгтэнь һургуулида туһалха байна.

Хүдөө ажахын мэргэжэлнүүдые үргэнөөр шудалхын ба тэдээндэ дуратайгаар һурагшадые хүмүүжүүлхын тулада һургуули хадаа һурагшадтай, илангаяа ахалагша классай һурагшадтай уулзалгануудые эмхидхэхын тулада түрүү һаалишад, хонишод, гахайшад болон механизаторнуудые хододоо уридаг байха юм.

Колхоз ба һургуулиин нягтаар харилсан ажаллалга бидэнэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ, колхозой экономикые болон культурые түргэнөөр хүгжөөн дэбжээлгэдэ, һургуулиин һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулгада туһалха байна.

И. Болдогоев, Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Ц. Баженов, колхозой парторганизациин секретарь ба һургуулиин түрэлхидэй комитедэй түрүүлэгшэ.

И. Алаев, Корсаковска дунда һургуулиин директор.

И. Карпов, һургуулиин партийна организациин секретарь.

Асари ехэ зорилгонууд

Коммунистическэ партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро советскэ арад социалистическэ общество байгуулаад, коммунизмда шата дамжан орожо ябана. Энэ түүхэтэ хэрэгые бэелүүлгэдэ зургаадахи табанжэлэй түсэб агууехэ удхашанартай. Бүхы советскэ хүнүүд «СССР-эй арадай ажахые 1956 — 1960 ондо хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб» тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй ехэ һонирхолтойгоор танилсажа байна. Шэнэ табанжэлдэ хүнлэ промышленностиин булюу ехээр хүгжэһэнэй үндэһөөр, техническэ саг үргэлжын дэбжэлтэ ба ажалай бүтээсын ургалта туйлажа, саашадаа арадай ажахын бүхы һалбариин түгэс ургалта хангаха, хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид ехээр хүгжөөн дэбжээхэ, тиигэжэ советскэ арадай материальна ажана байдалые, культурна хэмжээе нилээд ехээр дээшэлүүлхэ гэһэн гол шухала зорилго табигдана.

Арадай ажахыда шухала удхашанартай научна проблемэнүүдые түрүүшын ээлжээндэ шэнжэлхэ хэрэгтэ научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай эрдэмтэдэй оролдолгые, материальна ресурснуудые зорюулха, тиихэдээ научна шэнжэлэлгэнүүдые туйлдань хүргэхэ, энэ хүдэлмэриин үрэ дүнгые арадай ажахыда тон үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ партиин ээлжээтэ съездын Директивэнүүдэй проект соо хэлэгдэнэ. Арадай ажахыда зорюулагдаһан научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие бэелүүлгэдэ дээдэ һургуулинуудые үргэнөөр хабаадуулха зорилго табигдана. Энэ шухала хэрэгтэ Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ехэ анхарал хандуулжа, горьтойхон зөөри гаргашалдаг. Ерэхэ табанжэлдэ арадай ажахы, наука, культура, искусство бүри ехээр һалбаран бадарха юм.

Жэшээнь, гансал Бурят-Монголой зооветеринарна институдые абажа харабал, иимэ байна. Манай институт ерэхэ табанжэлдэ бүри үргэдхэгдэхэ, тэндэ һураха студентнэрэй тоо 2000 хүрэтэр олон болохо. Эдээнһээ гадна, хүдөө ажахын олон һалбаринуудта хүдэ... рилэгшэд ажалһаа таһарангүй һуралсажа, зоотехническэ ба ... номическа дээдэ мэргэжэлтэй б... хо. Манай институдта шэнэ т... жэлэй эсэстэ 1000 тухай заочни... һураха юм. Институдай һуралса... материальна база улам һайж... Жэшээлхэдэ, энэ табанжэл соо ... мянган кубическа метр хэмж... һуралсалай главна корпус бар... ха байна. Энэ хэр ехэ хэмж... гэр байхаб гэжэ мэдэхын тула... рэниие Соведүүдэй 1-дэхи бай... тай сасуулхада эли болоно. Тии... ведүүдэй байшангай хэмжээн ... 54 мянган кубическа метр юм. ... ститудай шэнэ гэр бари... 60 миллион түхэриг гаргашал... ха байна Энээнтэй хамта, к... кын горьтойхон корпус, 1800 ... дентнэрэй байха хамтын 3 б... тэрэшэлэн научна хүдэлмэр... шэдэй олон байратай гэр бар... ха юм. Манай институт үйл... риин шэнэ гаражтай, механи... мастерскойнуудтай, столовотой... лохо байна. Мүн спортын та... шэмэг һайхан ургамалнуудтай ... түхеэрэглэхэ юм.

1956 ондо институдай патоф... логиин кафедрын дэргэдэ фи... гическа лаборатори эмхидх... байна. Лабораториин түхеэр... 340 мянган түхэриг үгтөө. Энэ ... раторидо советскэ наукын һүү... туйлалтанууд үргэнөөр хэрэгл... байна, Жэшээнь, амиды орг... соохи болосуудай андалдаае ... дэгтэй (меченэ) атомуудые хэр... шэнжэлхын түлөө электромик... пическа «Б» гэжэ түхеэрэлтэ ... лэхэбди.

Шэнэ табанжэлдэ институт... шанар өөһэдынгөө эрдэм мэ... лые бүри дээшэлүүлхэ байна... тор-профессор болон канди... центын эрдэмтэ нэрэзэргэтэн... олошорхо юм.

КПСС-эй XX съездын Дире... нүүдэй проектээр хараала... асари ехэ зорилгонуудые бэ... гэдэ Бурят-Монголой эрдэмтэ... хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна.

В. Филиппов, проф... ветеринарна наукануудай д...

Үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэбди

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гүүртэ, отарануудта, барилга хэжэ байһан газарта, огородой бригадада — хаа хаанагүй зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсажа байна. Тус проектые уншаад байхадаа, эндэхи колхознигууд шэнэ табанжэл соо артелиингээ ниитын ажахын ямараар хүгжэхэ тухай һонирхолтойгоор хөөрэлдэнэ, шэнэ шэнэ түсэб зорилго урдаа табина.

Эндэ шэнэ түлнүүд абтажа байна. Хониной хоёр фермэдэ хамта 700-гаад хурьган абтаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ баригдажа дүүрэһэн хоёр шэнэ байра соо нарай хурьгад кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэжэ байна. Нарай хурьгадые харадаг сакманщигууд Дынсема Дымбрылова, Долгор Бадмаева, Бальжин Сосорова, Цындэ Цыбикова, Елизавета Осипова гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр тус тустаа 50—70 хурьга тушаажа абаад, гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

—Урдань хонин һүрэгөө ... руулха арга боломжо муутай б... һэмди,—гэжэ нэгэдэхи хонин... варна фермые даагша Иван Бухольцев хөөрэнэ.—Мүнөө арга боломжотойбди: хониди... повой һайн байратай болоо, тэжээл дутамаггүйгөөр бэл... отарануудта дүрщэлтэй хо... эльгээгдээ — манайл шадал... дэхэ. Шэнэ табанжэл соо хон... гоо тоо толгойе гурба дахин ... руулха байнабди. Энэ зори... хүрэжэ шадахабди гэжэ лаб ... дана. Тиимын тула үбэл... һайнаар үнгэргэхэбди.

Нёдондоной түлгэнүүдые ... байдаг коммунист Дмитрий ... нов эрхимээр ажаллана. Тэр ... түлгэ хаража байгаад, үбэл... эхилһэнһээ хойшо нэгыеншье ... луулаагүй. Зургаадахи таба... түсэб тушаа партиин XX с... Директивэнүүдэй проектын ... лэлдэ нүхэр Полуянов нэгэш... гэ үхүүлэнгүй, бултыень хүсэ... дал һайнтайгаар ондо оруул... га абаба.

С. Дуга...

Манай республикын хүдэлмэришэд ба албахаагшад КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проекттэй ехэ һонирхон танилсана.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Улан-Удын «Победа» артелиин оёдолой № 3 мастерскойн эсэгшэ А. Ф. Недорина Директивэнүүдэй проекттэй хүдэлмэришэдые танилсуулжа байна. 2. Улан-Удэ городой № 6 һургуулиин багшанар забһарлалгын үедэ Директивэнүүдэй проект тухай хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Баяртайгаар угт...

Зургаадахи табанжэлэй т... хай КПСС-эй XX съездын Д... вэнүүдэй проектые Яруунын... гай Маленковой нэрэмжэтэ ... зой малшад халуунаар угт... проекттэй танилсана зуура, ... малшад малаа һайнаар үб... хын, һү ехээр һаахын түлөө ... оролдолгоо гарган тэмсэ... байгаа мэдүүлнэ.

Партиин XX съездын урд... мүрысөөндэ Наридхын гүүр... лишад түрүүлжэ ябана. ... ажахын жэлэй түрүүшын ... соо үнеэн бүриһөө 301 литр ... гаад, январь соо үнеэн бүр... литр һү һааха уялга абан... гүүртын түрүү һаалишад Д... рова, Ц. Цыренова. Ц. Нам... болон бусад январиин түрүү... хоног соо үнеэн бүриһөө 40... литр һү һаагаа.

Мүн Хэргэндын, Мойһотн... тэнүүдэй һаалишад һү ... нилээд дээшэлүүлжэ байна.

Д. Цы...

[Х]үдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха

[...]адые коммунистическээр [...]лхэдэ, социалистическэ [...]тын асари ехэ зорилгонуу[...]хэлгэдэ, лекционно пропа[...] үүргэ дүүргэнэ. Коммуни[...]арти, Советскэ правитель[...]ншадай дунда лекционно [...]а дэлгэрүүлгэдэ ехэ анха[...]аг.

[...] республика дотор 194 лек[...]уппанууд ба нэгэдэлнүүд [...]элмэрилнэ. Тэдээндэ хоёр [...]ан лекторнүүд нэгэдэн[...]рэгшэ жэлэй турша соо [...]енностиин, хүдөө ажахын, [...]г ба культурын саашадаа асуудалаар 10 мянгаһаа [...]кци уншагдаа.

[...]эрэ һайжаруулжа, ажал[...]рилтэнүүдые хүсэд ха[...]болоһон лекторскэ груп[...] ба нэгэдэлнүүд рес[...] дотор яһала бии. Тэдэ[...]о Мухаршэбэрэй аймагай [...] Заиграйн аймагай Үнэгэ[...]унын аймагай Комсомоль[...]энгын аймагай Загастайн [...] нэгэдэлнүүд ба Куйтунска [...]дэргэдэхи лекторскэ группа

[...]үүдые һайнаар уншадаг [...]то эдэбхитэд город, тос[...]ндэ бии. Научна эрдэм ба [...]й дүршэл дэлгэрүүлхэ хэ[...]дэ һургуулинуудай олохон [...], жэшээлхэдэ, түүхын нау[...] кандидат Н. Н. Егунов, [...]атематическа наукануудай [...] К. Д. Золтоев, хүдөө ажа[...]ануудай кандидадууд Ко[...]онов ба бусад научна хү[...]гшэд эдэбхитэйгээр ха[...]на. Хүдөөгэй лекторнүүд [...]Табдаев (Тори), Будаев [...], агроном Лютаева (Му[...]р), Эгэтын МТС-эй ахалаг[...]хник Чебунин ба бусад лек[...]е удха һайнтайгаар һонир[...]ор уншадаг.

[...] Культурын министерствын [...]ургаанууд наукын, тех[...]лаар шэнэ туйлалтануу[...]алай түрүү дүй дүршэлые [...]ай дунда дэлгэрүүлхэ та[...]КПСС-эй ЦК-гэй январска [...]ьскэ Пленумүүдэй шиид[...]үдые бэелүүлхын тулада [...]ай эдэбхи үүсхэл бада[...]талаар өөдтэй хүдэлмэри [...]айна. Зарим лекцинүүд [...] научна талаараа удха [...]ютагай байдалтай холбоо[...]а.

[...]й бүтээсые дээшэлүүлгэдэ [...]эл болохо — ажалшадай [...]эргэжэлые, культурно-тех[...]хэмжээе дээшэлүүлхэ зо[...] лекцинүүд үсөөнөөр ун[...].

[...], техникын туйлалтануу[...]торнуудай дүй дүршэлые [...]лхэ, техническэ дэбжэлтые [...] хүгжөөхэ ба мүнгэ зөөри, [...]ал багаар гаргажа, ехэ про[...]адаг болохо тушаа эконо[...] асуудалнуудаар зохистой [...]цинүүдые лекторскэ эмхи [...]д үсөөнөөр уншана.

[...]айһан һуурин газарнуудта, [...]уудта, фермэнүүдтэ лек[...]лекци тон үсөөнөөр унша[...] бурят ба эвенк ажалшадай дунда тэдэнэй түрэлхи хэлэн дээрэ лекци үсөөнөөр уншагдадаг хэбээрээ.

Лекторскэ нэгэдэлнүүд ба группанууд научно-атеистическэ пропагандые тон муугаар ябуулна. Шажанай мананда төөрижэ ябагшадай дунда естественно-научна темэтэй лекцинүүд уншагданагүй шахуу. Уншагдаһан зарим лекцинүүд удхаараа шагнагшадай үнэмшэхөөр бэшэ байдаг, материалистическэ хараа бодолые мууса тодорхойлдог, бурхан шажанай номнолой буруу, наукада харша байһаниие эрдэм наукын шэнэ баримтанууд дээрэ үндэһэлжэ элитээр харуулдаггүй байна.

Бичурын аймгүйсэдкомой культурын таһагай мэдээсэһэнэй ёһоор болоо һаа, тэндэ лекционно хүдэлмэри хэгдэдэг хэбэртэй. Гэхэтэй хамта, тэндэ лекци ба элидхэл уншадаггүй шахуу лекторскэ нэгэдэлнүүд ба группанууд бии. Жэшээнь, Бага-Куналейн лекторскэ нэгэдэлдэ (хүтэлбэрилэгшэнь багша Загрядская) хамта 13 лектор хабаадуулагдана. 1955 оной турша соо тэндэ оройдоо 5 лекци уншагдаа. Тэндэ уншагдаһан лекцинь хаанашье шалгагдаагүй, зүбшэн хэлсэгдээгүй байха юм. Тус аймагай Шэбэртын лекторскэ нэгэдэл мүн лэ муугаар хүдэлнэ. 1954 ондо Яруунын аймгүйсэдкомой культурын таһагай дэргэдэхи лекторскэ группада естественно-научна, түүхын-литературна, хүдөө ажахын ба медицинскэ секцинүүд эмхидхэгдээ һэн. Зүгөөр эдэ секцинүүдтэ мүнөө хүрэтэр ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй.

Зарим лекцинүүд олондо ойлгогдосогүйгөөр, нютагай байдалтай, коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудтай холбоогүйгөөр уншагдана. Дээрэһээ эльгээгдэһэн лекциин бэлэн текстые эхинһээнь адаг хүрэтэрынь уншажархидаг ушарнууд лекторнүүдэй хүдэлмэридэ яһала дайралдадаг.

Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, аймгүйсэдкомой культурын таһагууд, республиканска лекционно бюро лекторскэ нэгэдэл ба группануудай ажал-хүдэлмэриие саг үргэлжэ хүтэлбэрилнэгүй, эмхидхэлэй ба методическа туһаламжа тэдэндэ үзүүлнэгүй.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Общиствын аймагай зарим отделенинүүд, мүн тэндэхи лекторскэ нэгэдэлнүүд түсэбөө табихадаа зохёохо ба уншаха лекцинүүдэйнгээ темэнүүдые хоорондоо зүбшэнэгүй. Бичурын (даагшань Морев), Яруунын (даагшань Дандаров), Заиграйн (даагшань Ардонов) ба бусад аймгүйсэдкомуудай культурын таһагуудые даагшанар политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общиствын аймагай отделенинүүдэй ажал-хүдэлмэриин зарим тэды һайжархада, бидэнэй ябуулдаг лекционно хүдэлмэри бүри бага болгогдохо юм гэжэ буруу ойлгоһон байгаа. Тиигэжэ буруу ойлгоод, аймагай лекторскэ нэгэдэлнүүдые ба группануудые болюулха гэжэ тэдэ һэдэһэн байна. Энээнһээ боложо эдэ аймагуудта лекционно пропагандын ябаса бүри һуларшоо.

Лекционно хүдэлмэри эрхилдэг организацинуудай хүдэлмэреэ хоорондоо тааруулан зүбшэжэ ябуулдаггүй дээрэһээнь нютагуудтахи лекторскэ кадрнууд буруугаар хубаарилагдадаг байна. Тиигээдшье, лекторнүүдтэ методическа биратай туһаламжа үзүүлэгдэдэггүй. Лекторскэ кадрнуудай идейно-теоретическэ, методическа бэлэдхэлыень дээшэлүүлхэ гээшэ тон шухала хэрэг болоно. Хэрбээ семинар зарлагдаашье һаа, нэгэ системын лекторнүүд суглараад, бэшэниинь хабаадуулагдадаггүй байна. Энэ дутагдал усадхагдаха зэргэтэй.

Лекционно хүдэлмэри ябуулдаг бүхы эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэриие городской ба аймагай партийна комитедүүд зохилдуулан тааруулжа ябуулха ёһотой гэжэ КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой V Пленум зааһан байна.

Партиин зарим айкомууд аймгүйсэдкомой культурын таһагай, общиствын аймагай отделениин лекци зохёохо ба уншаха һара, квартал бүхэнэй түсэбүүдые хаража үзэдэг, уншагдаха лекцинүүдэйнь темые баталдаг, лекторнүүдые хаана эльгээхэ тухай асуудалые шиидхэдэг, уншагдадаг лекцинүүдэй шанарыень хинан шалгадаг, шагнагшадай эрилтые шэнжэлэн үзэдэг, лекторнүүдэй дүй дүршэлөө андалдаха суглаа хэдэг байна. Зүгөөр иимэ хүдэлмэри хаа хаанагүй хэгдэдэггүй.

Хүдөөгэй бүхы лекторскэ организацинууд хоорондоо нягта холбоотойгоор, ажалаа зохилдуулан хүдэлмэрилхэ ёһотой. Мэргэжэлтэдые, багшанар болон врачуудые лекционно пропагандада үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй.

Лектор бүхэн һара соогоо партиин гадаадын ба дотоодын политикые тайлбарилһан ба бусад асуудалнуудаар 2—3 һонирхолтой, удха түгэлдэр лекцинүүдые уншажа байха дүүрэн аргатай. Зүгөөр, лекторскэ нэгэдэлнүүдтэ эмхидхэлэй ба методическа туһаламжа бүри ехээр хүргэдэг болохо шухала.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй проектые баяр баясхалантайгаар угтаһан советскэ хүнүүд партиин XX съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтажа байна. Манай республикын колхозникууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд малай үбэлжэлтые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын, үбэл хабарай сагта малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын, хабарай тарилгада хүсэд һайнаар бэлэдхэхын түлөө мүрысэжэ байна. Ажалшадые коммунистическэ ушар ёһо мэдэрэнгээр хүмүүжүүлхэ, арадай ажахын ээлжээтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ ажалшан олониитын эдэбхи хэщээлые элсүүлхэ зорилготойгоор лекци болон элидхэлнүүдые уншаха гээшэ лекторскэ нэгэдэлнүүдэй мүнөө үеын эгээн шухала зорилго болоно.

В. Васильев, республиканска лекционно бюрогой директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын 2-дохи дунда һургуулиин 6-дахи классай һурагшад Валентин Букин Константин Загузин хоёр эб найрамдалда зорюулһан статуя хэжэ байна.

Б. Бельскиин фото.

Прибайкальска аймагта

ҺАЙНААР ХҮДЭЛМЭРИЛДЭГ КИНОМЕХАНИК

Аймагай киномеханигууд ажалшадые кино харуулгаар һайнаар хангахын тула партиин XX съездын хүндэлэлдэ мүрысөөндэ оролсоһон байгаа. Тиин үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдэй ёһоор, 12 киномеханигуудай дундаһаа Я. П. Скарбовский түрүү һуури эзэлбэ. Энэ нүхэр жэлэйнгээ даалгабари 200 процент дүүргэһэн байна.

Эрхим ажалайнгаа түлөө Яков Павлович БМАССР-эй Культурын министерствын магтаалай грамотаар шагнагдаһан ба аймагай Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэһэн байха юм.

ЗАЛУУ ҺААЛИШАНАЙ АМЖАЛТА

Комсомолка Анна Викторова Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо 4-дэхи жэлээ һаалишанаар хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө залуу һаалишан малайнгаа үбэлжэлтэ һайнаар үнгэргэжэ байнхай, Тиин октябриин 1-һээ январиин 1 болотор үнеэн бүриһөө 221 литр һү һаагаа. Колхозой түрүү һаалишан нүхэр Викторова БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, сарбуугай часаар шагнагдаһан байна.

Ажахын шэнэ жэлдэ тэрэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха уялга абанхай.

БАРИЛГАДА ЕХЭ МҮНГЭН ҺОМОЛОГДОО

Энэ жэлдэ гэр байрын барилгада ехэ мүнгэн һомологдоо. Гансахан Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэдтэ гэр байра барихын тула 600 мянган түхэриг мүнгэн табигдаба.

Гадна, нютагай бюджедэй мүнгөөр Турунтаево тосхондо медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй байшан баригдаха юм.

Г. Ильин.

Республикын аймагуудай колхозуудта һү һаалгын ябаса тухай 1956 оной январиин 20-ной мэдээн

Аймагууд	һү һааха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һааһан һүн (литрээр)	Тэрэ тоодо һүүлшын арбан хоног соо һааһан һүн (литрээр)
Сэлэнгын	10,4	194,6	25,6
Кяхтын	10,4	149,6	13,6
Кударын	9,9	158,3	15,1
Зэдын	9,7	147,9	14,0
Хориин	9,5	129,6	12,3
Түнхэнэй	9,3	105,2	13,3
Закаменай	8,8	67,3	6,2
Иволгын	8,7	140,8	19,2
Кабанскын	8,6	163,7	12,1
Яруунын	8,4	149,9	14,0
Бичурын	8,2	143,9	10,8
Прибайкальска	8,0	194,6	25,6
Курумканай	8,0	96,3	10,3
Баргажанай	7,8	78,9	7,0
Мухаршэбэрэй	7,5	119,7	11,0
Тарбагатайн	7,2	157,4	21,4
Ториин	6,8	91,1	8,0
Хэжэнгын	6,3	98,9	9,0
Б.-Кударын	6,2	125,4	7,0
Заиграйн	5,2	103,1	11,6

***

Республикын колхозуудта һү һааха түсэбэй таһалдуулагдаха туйлда хүрөөд байһые январиин 20-ной мэдээн харуулна. Ажахын жэл соо үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын тулада республикын колхозууд жэл соо һааха һүнэйнгөө 20—25 процентые энэ үедэ һааха ёһотой байгаа. Мүнөөдэр толилогдоһон мэдээн дээрэһээ харахада, энэ зорилгоёо нэгэшье аймаг дүүргэжэ шадаагүй. Зарим аймагууд үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһээ бүри бага һү һаагаа. Һү ехээр һааха арга боломжын бии байһые иимэ баримта харуулна. Жэшээ болгон, Хориин, Заиграйн аймагуудые хараад үзэе. Хориин аймагай колхозууд бүдүүн тэжээлээр 36 процент, Заиграйн аймаг — 41 процент, хориинхид концентрированна тэжээлээр 2,3 процент, заиграйнхид — 12,4 процент хангагданхай. Заиграйн аймагай колхозууд Никольско спиртын заводһоо бардаа абажа, үнеэдтээ эдюулхэ аргатай. Хориин аймагай колхозуудай байра муутай байхадань, Заиграйн аймагай колхозуудай бүхы үнеэдынь шахуу типовой һайн байраар хангагданхай. Энэ хоёр аймагуудай арга боломжонуудые харахада Заиграйн аймагай колхозууд хориинхидто орходоо һураггүй ехэ һү һаахаар байна. Теэд тад ондоо дүн харагдана.

Хориин аймагай колхозуудай һү һааха түсэбөө 9,5 процент дүүргэхэдэнь, Заиграйн аймагай колхозууд миин 5,2 процент дүүргэбэ. Хориин аймагай колхозуудай үнеэн бүриһөө 129,6 литр һаахадань, Заиграйн аймагай колхозууд оройдоо 105 литр һаагаа. Заиграйн аймагай колхозууд нёдондонойхиингоо тухайе, Хориин аймагай колхозууд нёдондонойхидоо орходоо 44 процент ехэ һү һаагаа.

Зэдын, Ториин аймагай колхозууд мүн лэ адлирхуу арга боломжотой. Гэбэшье, үнгэрэгшэ 3 һара соо Зэдын аймагай колхозуудай үнеэн бүриһөө 148 литр һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб 9,7 процент дүүргээд байхадань, Ториин аймагай колхозууд үнеэн бүриһөө оройдоол 91 литр һү һаажа, түсэбөө 6,8 процент дүүргэбэ. Ториин аймаг республика дотороо гээгдэжэ ябана.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула КПСС-эй Ториин болон Заиграйн айкомууд, аймгүйсэдкомууд колхозникуудай дунда шанга тэмсэл дэлгэрүүлнэгүй, хүдөө ажахые муугаар хүтэлбэрилнэ, малшадай дунда бодото мүрысөө эмхидхэнэгүй.

Эдэ аймагуудай колхозуудта бии байгаа арга боломжонууд гүйсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй, парти, правительствын шиидхэбэринүүд колхозникуудта һайнаар ойлгуулагданагүй, түрүү дүй дүршэл болон наукын туйлалтанууд дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Зарим колхозуудай фермэнүүд хүдэлмэришэдөөр гүйсэд бүридүүлэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Ториин аймагай «Коммунизм» колхоздо ажал хэжэ шадаха колхозникууд олоншье һаа, һүнэй-товарна фермэнь һаалишадаар һая болотор хүсэлдүүлэгдээгүй. 60 үнеэтэй нэгэ гүүртэ тээсгэнһээ хэдэн хоног соо ганса һаалишантай байгаа. Эды олон үнеэдые ганса һаалишан харууһалжа, һаажа хүшхэрөөгүй байһаниинь мэдээжэ. Тиигэжэ колхоз гансахан энэ фермэһээ үдэр бүри 50—70 литр һү лутуу һаагаа.

Мүнөө үнеэд олоороо тугаллажа байна. Зорилго юуб гэхэдэ, бүхы тугалнуудые хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, үнеэн бүхэниие зүбөөр эдеэлүүлэн һааха, малда үбһэ тэжээл буйлуулжа эдюулхэ, һүнэй-товарна фермэнүүдые һаалишад болон мал адуулагшадаар бүридүүлхэ, тоо бүридхэл һайжаруулха шухала.

Холын гүүртэнүүдтэ нүүдэл библиотекэ эмхидхэхэ

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ артелиин колхозникууд гэр гэртээ радиотой юм. Һаянай тэдэнь дуугархаяа болишонхой. Үргэн дэлгэр түрэл орон доторнай хододоо ехэ ехэ һонинууд боложо байдаг. Теэд колхозникууд саг үргэлжэ радио шагнажа байха аргагүйдэнэ.

Гадна, нёдондо нээгдэһэн библиотекэ бии. Библиотекэреэр нүхэр Архинчеева хүдэлдэг. Гэбэшье, нүхэр Архинчеева түрүүшээр ехэ һайнаар хүдэлжэ байбашье, һүүлэй үедэ ажалдаа хойрогоор хандана. Библиотекын уншалгын таһаг соо эмхи гурим гэжэ байхагүй: газетэ, журналнууд таһар удар татагданхай, стол, стул дээгүүр хэбтэнэ. Уншагшадай конференци үнгэргэгдэнэгүй. Холын гүүртэ, фермэнүүдэй ажалшадые нүүдэл библиотекээр ханганагүй.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үдэр бүхэндэ ябуулха тон шухала. Тиимэһээ, радиоузел, библиотекэ гэхэ мэтэ культурно-гэгээрэлэй гуламтанууд ёһын тэдыдэ байна гэжэ хэлэмээр.

Ц. Бараев.

Колхозникуудай һуралсал

[Мал]шадайнгаа эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлнэбди

[...]хадахэн жэл соо орон до[...]э хоолой зүйлнүүдые элбэг [...]олгохо зорилго парти, пра[...]омнай хүдөө ажахын бү[...]мэрилэгшэдэй урда табяа. [...]тэ зорилгые амжалтатай[...]үүлэлсэхын тулада манай [...]тайн аймагай малшад-та[...] хүсэ шадалаа гамнангүй [...]а байна. Малай ашаг шэ[...]шэлүүлхын түлөө тэмсэлдээ [...]э жэлдэ малшаднай һайн [...] туйлаба. Үнеэдһээ һү һаал[...]данайхида орходоо 300 лит[...]дэлээ, һооһо, мяха абаха [...] үлүүлэн дүүргэгдээ.

[...]а ашаг шэмэ бүри ехээр [...]болохын тула, хамагай тү[...]малшадайнгаа эрдэм мэргэ[...]ээшэлүүлхэ, наукын туйлал[...]олон түрүүшүүлэй баян дүй [...]е ажал хүдэлмэридөө нэб[...] хэрэгтэнь малшадтаа ту[...]кэ манай мэргэжэлтэд шии[...]йна. Колхозникуудые гур[...]й агро-зоотехническэ кур[...]аха гээшэ хүдөө ажахын [...]дые бэлэдхэхэ эгээл таа[...] арга мүн. Би гурбадахи [...]инэй нэрэмжэтэ колхозой [...] һүнэй-товарна фермын [...]мхидхэгдэһэн зоотехниче[...]да заняти үнгэргэнэб. Энэ [...]дэ хэдэн һургаал абамаар [...]дайралдаһан, нилээд дүр[...]е болоһон байнаб. Минии [...]уппада фермын 19 һаали[...]ал адуулагшад, фермын тоо [...]э, фермые даагша—хам[...] һуралсадаг. Элэ зоной эр[...]эжэлыншье, ажалайнь дүй дүршэлшье ондо ондоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Курсада 10—20 жэлэй дүй дүршэлтэй наһажаал һаалишадшье, һая хүдэлмэрилжэ байһан 17—18-тай басагадшье бии. Тэдэнэй эрдэм бэшэгыншье адли бэшэ. Тиимэһээ эдэ хүнүүдые зоотехническэ наукын заабаринуудтай һайнаар танилсуулха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм.

Һуралсалай түрүүшын жэлдэ би хөөрэлдөө эмхидхэхэ баталагдамал программые наринаар сахижа, заняти үнгэргэдэг байгааб. Заняти түрүүшээр заатагүй фермэ дээрэ, үдын эдеэлгэнэй үедэ гү, али үдэшэндөө болодог һэн. Теэд уданшьегүй, хүнүүд занятидаа ябадаггүй, үзэһэн материалаа муугаар ойлгодог болошобо. Тиихэдэнь би гайхахадаа зарим малшадтай хөөрэлдэжэ, тэрэнэй шалтагааниие элирүүлһэн байнаб. Бүхэли үдэртөө хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд хоёр часһаа үлүү саг соо теоретическэ занятида һуухадаа эсэдэг, өөһэдынгөө хүдэлмэритэй холбоогүй асуудалнуудай байбал, бүришье һонирходоггүй байгаа. Саашадаа хүдэлмэриһөөр байтараа, зоотехническэ һуралсалые гансашье үбэлжэлгын үедэ бэшэ, харин түхэреэн жэл соо таһалдалгүйгөөр үнгэргэжэ байбал һайн гэжэ ойлгооб. Тиигээд «Бэлшээри һэлгэн мал адуулха тухай», «Үнеэдые зундаа лагерьна гуримаар харууһалха тухай», «Манай эндэ ямар ногоон ургадаг бэ?» гэхэ мэтын темэ зунай сагта малшадта хөөрөө һэн.

Хоёрдохи жэлэй һуралсалые эхилхэ зуураа, ойрын жэлнүүдтэ ороной хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, колхозой урда байгаа шухала зорилгонуудтай холбон, хэдэ хэдэн шэнэ арга фермэнүүдэй ажалда нэбтэрүүлхэ гэжэ шиидэһэн байгааб. Жэшээлхэдэ, тугалнуудые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ, үнеэдые байрада байлгажа, нормын ёһоор эдеэлүүлхэ, бүдүүн тэжээл уридшалан бэлдэжэ малда эдюулхэ гэхэ мэтын арга хэрэглэдэг болохо гэжэ шиидээ һэмди. Тиигээд эдэ темэнүүдээр теоретическэ занятинуудые үнгэргэжэ, тэдэ арга хэрэглэхэ заабаритай малшадые танилсуулһан байгааб. Занятиһаа гадна, фермын малшад һарадаа хоёр дахин үйлэдбэриин зүблөө үнгэргэжэ, хүдэлмэриингөө дүн зүбшэн хэлсэдэг байгаа. Колхозой правлени болон партийна организаци түрүү фермэдэ үгэхэ дамжуулгын улаан вымпел бии болгоо һэн. Минии заняти үнгэргэдэг фермынхид урзанда декабрь һарада тэрэ вымпел абаад, мүнөө болотор барижа ябана. Фермэ ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранууд соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 200 гаран литр һү һаагаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ фермын һаалишад зоотехническэ заабаритай танилсаһанай һүүлдэ үнеэдые түрүүшынхеэ уяада байлгажа, ами аминдань тусхай нормотойгоор эдеэлүүлдэг болоһон байна. Бэеынь шэгнүүрые, һү гарасыень, ямар тэжээлдэ дуратайень хуу харалсажа, үнеэдтэ тэжээл үгтэдэг болоо. Һаалишаднай малда бүдүүн тэжээл эдюулхынгээ урда тээ тэрэниие һайнаар буйлуулна. Бүхы солоомо извёсткын сайдамаар дэбтээгдээд, концентрат, силос болон бардаатай холигдожо, һайнаар амтаруулагдаад, үнеэдтэ үгтэнэ. Ингэжэ солоомо уридшалан буйлуулжа, малда эдюулхэдэ үнеэдэй һү үгэлгэ горьтойхоноор дээшэлдэг байна. Үнгэрэгшэ үбэлдөө үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр үдэр бүри 12 литр һүн һаагдадаг байгаа. Зарим үнеэд, жэшээлхэдэ, «Райка», «Хвойя», «Золотинка» гэжэ үнеэд сүүдхэдээ 20 гаран литр һү үгэдэг һэн. Урзанданай үбэлжэлгынхидэ орходоо нёдондо үбэл үнеэн бүриһөө 346 литр һүн ехээр һаагдаһан байна. Тиин зарим һаалишад урда жэлэйхидэ орходоо нёдондо гурба дахин ехэ һү һаагаа. Жэшээлхэдэ, һаалишад А. П. Гребенщикова, П. П. Ковалева гэгшэд урзанда үнеэн бүриһөө 609—687 литр һү һааһан байгаа һаа, нёдондо 1891—1818 литр һааба. Һаалишад И. К. Кушнарева, А. Е. Назарова, С. Ф. Рымарева, М. П. Букина гэгшэд урзанданайхида орходоо һү һаалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлжэ, нёдондо үнеэн бүриһөө 1200—1300 литр һү һааһан байна.

Энэ фермынхид үнгэрэгшэ жэлдэ 100 гаран тугал түлигдэдэггүй байрада байлгажа түлжүүлээ. Тугалда машиндагдаагүй һүн багаар уулгагдадаг, хорёод хонохолоорнь шэниисын гурилаар бурдууг хээд, уулгагдадаг байгаа. Нэгэ литр уһанда 100 грамм гурил хэжэ худхаад, 10 минута тухай бусалгадаг байна. 20 хоноһон нарай тугалда сүүдхэ соо 1 литр иимэ бурдуут уулгагдажа байгаад, хоёр һаратай болоходонь 6 литр хүрэтэр уулгагдана. Ингэжэ һүнһөө гадна, бурдуут уужа байһан тугал сүүдхэдээ шэгнүүрээ дунда зэргээр 600—700 граммаар нэмээдэг.

Гурбадахи жэлэй зоотехническэ һуралсал үнгэрэгшэ ноябрь һарада эхилээд, арбаад заняти үнгэргэгдөөд байна. Мүнөө фермын хүдэлмэрилэгшэд нэмэжэ, һурагшаднай олон болоо. Энэ жэлдэ фермэдэ шэнэ хүнүүд хүдэлмэрилхөөр ерэжэ, мүн хуушан һаалишад элдэб шалтагаанаар ондоо ажалда орожо, зарим темые шэнээр гараха баатай болоогдоо. Жэшээлхэдэ, «Үнеэ тугаллалгада бэлэдхэлгэ», «Түл абалга», «Тугал түлжүүлгэ», «Үнеэнэй дэлэн яажа пидхэрхэ ба һаахаб», «Фермэдэ хүдэлмэриин үдэрэй гурим сахилга» гэхэ мэтын темые дахин дабтажа, шэнэ ороһон хүнүүдые зоотехническэ заабаритай танилсуулһан байнаб. Хэрбээ фермэдэ ямар нэгэн дутагдалай гараа һаа, удаадахи заняти дээрэ тэрэ темээр хөөрэлдөө үнгэргэжэ, малшадта һайнаар ойлгуулжа үгэдэгби. Тиихэдэмни уданшьегүй фермын хүдэлмэридэ үзэгдэһэн дутагдал зайсуулагдадаг байна.

Һү ехээр һаадаг, тугалаа һайнаар түлжүүлдэг болоһоной ашаар һаалишад, малшад ажалта үдэр ехээр олодог, ажалай нэмэлтэ түлбэридэ һү, тугал, буруу абадаг болоо. Фермын һаалишад һарадаа 60—80 ажалта үдэр олоно. Зарим түрүү һаалишад ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 20 центнер хүрэтэр һү абаа.

Эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлһэнэй, зоотехническэ заабаритай танилсаһанай ашаар һү ехээр һаадаг, тугалаа һайнаар түлжүүлдэг болообди гэжэ эндэхи һаалишад һайн мэдэнэ. Тиимэһээ мүнөө жэлэй зоотехническэ һуралсалай занятинууд урда жэлнүүдэйхидэ орходоо эмхитэйгээр үнгэрнэ. Һаалишад үзэһэн материалаа һайнаар ойлгохын, ойлгоһон юумэеэ хүдэлмэридөө хэрэглэхын түлөө оролдоно.

Манай МТС-эй харьяата бусад колхозуудташье зоотехническэ һуралсал муу бэшээр ябуулагдажа байнхай. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо залуу зоотехник Буянова, ахалагша ветеринарна врач Буянов гэгшэд нэгэдэхи жэлэй курсынхидтай заняти һайнаар үнгэргэнэ. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой зоотехник П. Иванова хоёр фермэ дээрэ заняти үнгэргэжэ байдаг.

Гэбэшье, мэргэжэлтэдэй хүдэлмэридэ бэрхэшээл ушардаг зандаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Колхозуудай правленинүүд малшадайнгаа эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөөл хайша хэрэгээр хандаһан зандаа. Манай МТС-эй харьяата нэгэншье колхозой правлени зоотехническэ курсануудта һуралсаха хүнүүдэй список табяагүй, заняти үнгэргэхэ үдэр тодорхойлоогүй байна. Эгээл энэ ушарһаа боложо, «Искра» колхоздо ветеринарна фельдшернүүд Назарова, Давыдов гэгшэд, Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта ветеринарна фельдшернүүд Чиркова, Злобин гэгшэд занятияа таһалдуулна.

Колхозникуудай агро-зоотехническэ һуралсалаар республикын Хүдөө ажахын министерствын балай һонирходоггүйнь гайхалтай. Ядахадаа, МТС-үүдэй главна мэргэжэлтэдтэй агро-зоотехническэ һуралсалаар нэгэшье семинар, зүблөөн үнгэргэгдөөгүй байна. Һуралсалай энэ жэлдэ бүри декабрь һарын гараһан хойно һуралсалай программа абаабди.

П. КУЛАКОВСКИЙ,
Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн МТС-эй зоотехник.

Уласхоорондын шэнжэлэл

«ДЭЛХЭЙН ТҮҮХЭДЭ ҮЗЭГДӨӨГҮЙ ЕХЭ АМГАЛАН САГАЙ БАЙГУУЛАЛТА»

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые советскэ арад айхабтар ехэ патриотическа дэбжэлтэтэйгээр хүлеэн абаа. Манай социалистическэ Эхэ ороной саашадаа һалбаран хүгжэлгын хараае зааһан энэ гайхамшагта документ заводской коллективүүдтэ, колхозуудта, эмхи зургаануудта, советскэ бүлэ бүхэндэ омог баяртайгаар зүбшэн хэлсэгдэнэ. Советскэ хүнүүд зургаадахи табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ гэжэ хүсэд шиидэнхэй.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй ЦК-гэй XX съездын Директивэнүүдэй проект бүхы дэлхэй дээрэ тон ехээр суурхаа. Нэгэшье орон дотор энэ түүхэтэ документдэ хамаагүйгөөр хандаагүй. Манай ханинар Директивэнүүдэй проектые омог баяртайгаар угтаа, тиихэдэ дайсад тэбэдэн сошордоһон байна.

Хилын саанахи хэблэл Советскэ Союзай хүгжэлтын түсэбэй асари ехэ байһаниие нэн түрүүндэ тэмдэглэнэ.

«Дэлхэйн түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ амгалан сагай байгуулалта»,—гэжэ норвежскэ «Фрихетен» газетэ СССР-эй зургаадахи табанжэлэй түсэб тухайда бэшэнэ. «Советскэ Союз хадаа дэлхэй дээрэ эгээн хүсэтэ индустриальна гүрэн болоно»,—гэжэ өөрынгөө мэдээсэл соо баруунгерманска ДПА агентство тэмдэглэнэ. «СССР-эй промышленна хүгжэлтын темп гайхалтай түргэн байна, тэрэнь баруунай капиталистическэ оронуудай темпһээ үлүү түргэн гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй»,—гэжэ французска «Монд» газетэ бэшэнэ. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект хадаа капиталистическа экономикодо орходоо социалистическэ экономикын булюу һайн байһанай эли тодо гэршэ мүн гэжэ демократическа оронуудай хэблэл тэмдэглэнэ. «Советскэ Союзай экономическа амжалтанууд социалистическэ байгуулалтын тон һайн байһанай элитэ гэршэ мүн»,—гэжэ польско «Глос Працы» газетэ бэшэнэ. Тэдэ амжалтануудынь һандаргалтын дайнай хүсэнүүдые эб найрамдалай хүсэнүүдэй эсэслэн илаха байһанда арадуудай этигэл найдабариие улам бата болгоно.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект соо зохёогдон табигдаһан коммунизм байгуулгын агууехэ программа хадаа арадай демократиин оронуудай социализмда орохо гэжэ шэлэн абаһан замынь жаргалта һайхан ерээдүй саг тээшэ ошохо, мүн дайгүйгөөр, ядаралгүйгөөр, ангиин дарлалтагүйгөөр ажаһуудаг обществодо орохо аргые хүн түрэлтэндэ зааһан гансахан зам гэжэ арадай демократиин оронуудай ажалшадта элитээр харуулна. СССР-эй зургаадахи табанжэл хадаа бүхы социалистическэ лагериин экономическа хани харилсаае бэхижүүлхын тулада, тус лагериин хүсэ шадалай урган бэхижэхын тулада айхабтар ехэ арга боломжонуудай бии байһые гэршэлнэ гэжэ тус оронуудай хэблэл тэмдэглэнэ. «Ниитын аша туһада зохилдуулан Советскэ Союзай болон арадай демократиин оронуудай экономическа хани харилсаае бэхижүүлгэ хадаа социализмын лагерьта ороһон ахадүү оронуудтахи экономическа байгуулалтые түргэдхэхэ, тус оронуудай арадай ажахые шэнэ хүсэтэйгөөр хүгжөөхын тулада зохид һайн эрхэ байдал бии болгохо гэжэ этигэн найдахада болоно,—гэжэ хитадай «Женьминьжибао» газетэ бэшэнэ... Агууехэ советскэ арадай үльгэр жэшээгээр амгалан тайбан ажал хэжэ, Эхэ ороноо хүсэн түгэс социалистическэ индустриальна гүрэн болгохын тулада бидэнэр бүхы хүсэеэ гаргахабди»—гэжэ тус газетэ үргэлжэлүүлнэ.

Ажахын капиталистическэ системэдэ орходоо социалистическэ системын булюу һайн байһаниинь «социалистическэ экономикын таһалгаряагүй түргэнөөр ургажа байһан баримта дээрэһээ харагдахаһаа гадна, харин СССР дотор үйлэдбэриинь хүнэй аша туһада, тэрэнэй эрилтые хангалгада зорюулагдадаг байһан дээрэһээ харагдана» гэжэ бельгийскэ «Драпо руж» газетэ Директивэнүүд соо заагдаһан тоо баримтануудые шэнжэлхэ зуураа, хэдэ хэдэн оронуудай олохон газетэнүүдтэл адляар заана.

Шэнэ табанжэлэй түсэб хадаа СССР-эй эб найрамдалда дуратай гадаадын политикын хэлбэришэгүй байһаниие харуулна. «Зургаадахи табанжэлэй түсэб хадаа эб найрамдалай социалистическэ лагериин материальна болон моральна бэхижэлтын түсэб, капитализмтай амгалан ёһоор мүрысэлгын түсэб мүн»,—гэжэ венгерскэ «Сабад неп» газетэ бэшэнэ. «Амгалан тайбан байдалда зорюулагдаһан атом хадаа дайнай хэрэгһээ холодхогдоһон атом мүн,—гэжэ индийскэ «Хиндустан таймс» газетэ өөрынгөө тайлбари соо бэшэнэ. Һүйдхэн үгы хэлгын хэрэгтэ бэшэ, харин хүнэй аша туһада атомна хүсые ашаглаха гэһэн Советскэ Союзай эрмэлзэлгые бусад оронууд һайшаана». Советскэ Союзай гайхамшагта ехэ табанжэлэй түсэб хадаа гансал советскэ хүнүүдэй аша туһада бэшэ, харин бүхы дэлхэйн аша туһада зорюулагдана, мүн бата бэхи эб найрамдалда этигэлые бэхижүүлхэ байна гэжэ финскэ «Вапаа сана» газетэ бэшэнэ.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект США-гэй болон баруун европейскэ зарим оронуудай империалистнуудай һанаа зобоогоо. СССР-эй коммунизм тээшэ урагшаа хэлбэришэгүйгөөр дабшахадань айһан америкаска зарим газетэнүүд СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ тушаа табигдаһан зорилгонуудай бэелүүлэгдэшэгүй гэһэн хэбэртэйгээр харуулхые һэдэнэ.

Гэбэшье, буржуазна газетэнүүдэй олонхинь ушар байдалые зүбөөр тайлбарилна. «Советскэ табанжэлэй түсэбүүдые Россиин хилын гадуур баһажа наадалдаг байһан саг үнгэрөө, — гэжэ французска «Фигаро» газетэ бэшэнэ.—Шэнэ табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэдээ, Советскэ Союз үлэмжэ хүгжэнги капиталистическэ оронуудые экономическа талаараа ахин гаража шадаха сагтаа дүтэлхэ байха».

Культурын хүгжэлтын талаар зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые тайлбарилха зуураа, энэ талаар «баруун гүрэнүүд советскэ зургаадахи табанжэлһээ олон юумэндэ һуража болохо байна» гэжэ голландска «Троуб» газетэ тэмдэглэнэ.

Директивэнүүдэй проектын уласхоорондын удхашанарые «Жице Варшавы» гэдэг польско газетэ зүбөөр найруулан бэшэнэ. «Советскэ экономикын хүгжэлтын туйлалтанууд ба хараануудые» гансал Союзай дотоодын хэрэг гэжэ тооложо болохогүй. Тэдэнэй удхашанарынь Советскэ Союзай хилэһээ гадуур холо гарана... Тэдэ амжалтанууд ба хараанууд хадаа дэлхэйе шэнэ ехэ дайнда оруулхые эрмэлзэжэ байһан хүсэнүүдые эб найрамдалай лагериин эсэслэн илаха байһанда арадуудай этигэл найдабариие бата бэхи болгоно.

ДАЛЛЕСАЙ «АТОМНА ДИПЛОМАТИ» СУХАРИСА СОХИГДОО

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөлгын зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проект соо зохёогдоһон амгалан байгуулалтын агууехэ шэнэ программые советскэ арадай болон хилын саанахи тэрэнэй бүхы ханинарай эршэ зорилготойгоор зүбшэн хэлсэжэ байхадань, США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес болон америкаска бусад тушаалта хүнүүд ондоо юумэ бодожо байна.

Америкаска «Лайф» гэжэ журналай һүүлэй номерто толилогдоһон Даллесай интервьюе дэлхэйн олониитын буруушааһан ба тэрээндэ дураа гутаһан ябадал энэ талаар тон онсо шэнжэтэй байна. Тус интервью соогоо Даллес «дай хэнгүйгөөр, дайнда дүтэлхэ шадабариие» шухалын шухала дипломатическа мэргэжэл мүн гэжэ хэлэһэн ба өөрынгөө дипломатическа авантюризмые сэхэ магтаһан байна. Мүн тэрэ интервью соогоо Даллес хадаа США атомна бомбо хэрэглэхээр занажа, дэлхэйе гурба дахин «абарһан» хэбэртэйгээр баталан хэлэнэ.

Эб найрамдал хадаа США-гэй зонхилогшодой дайгаар ба буу зэбсэгээр занаһан дээрэһээ сахигдаһан бэшэ, харин америкаска агрессорнүүдые эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй хаа хаанагүй сухариса сохиһоной эсэстэ сахигдаһаниинь мэдээжэ. Эб найрамдал сахин хамгаалдаг арадуудай эрид шанга тэмсэлынь агрессорнүүдэй авантюристическэ түсэбүүдые буруу һүргөө.

Агрессивнэ авантюристическэ политикые ба «атомна дипломатиие» Даллесай үмөөрһэниие баруун европейскэ оронуудай, мүн США-гэйшье арадууд болон зонхилогшодой нилээд олониинь ехээр буруушааһан байна. Американецууд Атлантическа союзые бүтэн байлгаха гээ һаа, Даллесые хорин болюулха ёһотой гэжэ буржуазна газетэнүүд бэшэнэ.

Даллесай хэлэһэниие бүхы дэлхэй дээрэ ехээр буруушааһанһаа сошордон айһан америкаска зонхилогшодой олохон түлөөлэгшэнэр «Лайф» гэжэ журнал соохи статьяе буруушаагаа. «Даллесай статья мэтэ тиимэ болгоомжогүй статьянууд манай союзай оршон байха ябадалые доройтуулна, манай гадаадын политикада хохидол хэнэ... Америкаска арад тэрэниие зүбшөөнэгүй», гэжэ америкаска сенатор Хэмфри мэдүүлээ. «Буу зэбсэгээр, атомна дайгаар заналга, манай союзнигуудые тоохогүй ябадал хадаа түгшүүрилые һуладхахагүй, ханинарые олгохогүй, США-да этигэхэ ябадал олгохогүй», — гэжэ демократуудай партиие ударидагша Стивенсон хэлээ.

Гүрэнэй секретариин тушаалда Даллесай саашадаа байһанай «туһа тухай» асуудалые америкаска эгээн консервативна шэнжэлэгшэ В. Липпман табина.

А. ШАТИЛОВ.

Политическэ угаа ехэ удхашанартай документ

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект тухай румынска газетэ иигэжэ бэшэнэ

БУХАРЕСТ, январиин 21. (ТАСС). Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын Директивэнүүдэй проектдэ зорюулан «Вяк Ноу» гэжэ үдэр бүри гарадаг газетэ бүхэли хуудаһан дээрэ материалнуудые толилоо. Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект политическэ угаа ехэ удхашанартай документ болоно гэжэ «Нарата гэгээн коммунизмын орьёл тээшэ» гэһэн түрүү бэшэг соогоо газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ экономикын, хамагай түрүүндэ тэрэнэй үндэһэ һуури болоһшо хүндэ промышленностиин шэнэ хүсэтэ дэбжэлтые СССР-эй зургаадахи табанжэлэй түсэб хараална. 1956 — 1960 онуудта экономическа ба культурна байгуулалта эрхилхэ программа хадаа Советскэ гүрэнэй эб найрамдалда дуратай шууд сэхэ политикые гэршэлэн харуулна гэжэ газетэ бэшэнэ.

Советскэ шэнэ табанжэл хадаа өөрынгөө һаруул һайхан ерээдүйе байгуулгадань эб найрамдалай болон социализмын лагериин бүхы арадуудта, тэрэ тоодо румынска арадта туһална гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Австралиин портовой хүдэлмэришэд өөһэдынгөө эрхын түлөө тэмсэнэ

ЛОНДОН, январиин 21. (ТАСС). Бүхы Австрали дотор портовой 26 мянган хүдэлмэришэдэй хэжэ байһан забастовкые болюулха зорилгоор судналуудай ээзэдэй ба профсоюзуудай хоорондо эхилһэн хэлсээнүүд урагшагүй байжа таһалдаба. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ба портнуудта хүдэлмэриин эрхэ байдал һайжаруулха тухай эрилтэнүүдые дэмжэхэ зорилгоор январиин 22-ой һүниин тэнгһээ шэнэ забастовко соносхогдоо гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Сиднейһээ дамжуулна.

Канадада „Дженерал моторс" компаниин заводуудта забастовко болоно

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). Америкаска «Дженерал моторс» компаниин Ошава, Торонто, Сент-Катаринс, Лондон ба Виндзор городуудтахи заводуудай 17 мянган хүдэлмэришэдэй забастовко табадахи һара соогоо үргэлжэлжэ байна. Забастовко хэгшэд салин хүлһэ нэмэхэ эрилтэ хэнэ гэжэ Юнайтед Пресс агентствын корреспондент Торонтоһоо мэдээсэнэ.

Национальна арадай армиие ба Национальна оборонын министерствые байгуулха тухай хуулиин проектые ГДР-эй газар нютагуудай палата һайшааба

БЕРЛИН, январиин 21. (ТАСС). Национальна арадай арми ба Национальна оборонын министерствые байгуулха тухай хуулиие 1956 оной январиин 18-да ГДР-эй Арадай палата баталан абаһан байгаа. Германска Демократическа Республикын газар нютагуудай палата январиин 20-ной заседани дээрэ энэ хуулиие нэгэн дуугаар һайшаагаа гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ.

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Национальна оборонын министр В. Штоф заседани дээрэ үгэ хэлэжэ, тус хуулиин удхые үндэһэлэн харуулаа. Национальна арадай арми ба Национальна оборонын министерство байгуулха тухай хуулиие газар нютагуудай палатын депутадууд үгэ хэлэхэдээ нэгэн дуугаар һайшаагаа.

„Свободная Европа" гэжэ радиостанци Чехословакида эсэргүү хорото аашануудые хэнэ

ПРАГА, январиин 21. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, чехословацка аэрофлот хадаа январиин 19 ба 20-до гражданска авиациин самолёдуудай үдэшын ба һүниин бүхы ниидэлгэнүүдые болюулха баатай болоһон байгаа. Юуб гэхэдэ, хорото муухай идхалгануудые хэһэн хуудаһануудтайгаар баруун оронуудһаа табигдаһан агаарай олон тоото шарнууд Чехословакиин территори дээгүүр үзэгдэһэн байха юм. Агаарай эдэ шарнуудые табилга хадаа америкаска монополистнуудай мүнгэ зөөри хэрэглэн «Свободная Европа» гэжэ радиостанциин ябуулдаг кампаниин хубинь болоно.

«Свободная Европа» гэжэ радиостанциин табиһан агаарай шарнуудые хараһан самолёдуудай экипажуудай мэдээсэһэнэй ёһоор тэдэнтэй самолёдуудай агаарта ниидэжэ ябахадаа мүргэлдөө һаа аюул тохёолдуулжа болохоор хэмжээнүүдтэйгээр эдэ шарнууд хэгдэһэн байгаа.

США-гэй правительствода Чехословацка правительствын нэгэтэбэшэ буруушаалга мэдүүлһэн болобошье, энэ жэгшүүритэй муухай кампани зогсоогдохогүйһөө гадна, Чехословакиин территори дээгүүр ниидэлгэдэ аюул тохёолдуулхаар тиимэ ехэ хэмжээтэйгээр хэгдэдэг болоо. Чехословацка олониитэ хадаа ехээр зэбүүрхэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлхэ зуураа, уласхоорондын эрхые болон Чехословацка республикын гүрэнэй суверенитедые хүндэлхэ ябадал сахихыень США-һаа эриһэн байна.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Депутадуудай хэр зүбөөр һунгагдаһые шалгаха хүдэлмэреэ Национальна суглаанай мандатна комиссинууд үргэлжэлүүлһээр. Олонхи депутадуудай мандат мүнөө шалгагдаад байна. Национальна суглаанай түрүүлэгшые һунгалга январиин 24-дэ болохоор хараалагдаа. Мүнөө үедэ тус тушаалда дүрбэн кандидат—Марсель Кашен (коммунист), Ле Трокер (социалист), Шнейтер (МРП—«Арадай-революционно хүдэлөөн»), Рюф (пужадист) дэбжүүлэгдээ.

Бомбейдэхи байдал

ДЕЛИ, январиин 21. (ТАСС). Городые центральна правительствын мэдэлдэ дамжуулан үгэхэ тухай правительствын шиидхэбэри гаргаһанһаа уламжалан Бомбейдэ эхилһэн үймөөн январиин 20-до үргэлжэлөө. Полициинхидтай болоһон тулалдаанай үедэ 8 хүн алуулаа гэжэ хэблэл мэдээсэнэ.

Сомьюкта Махараштра штат (тайлбарилан хэлэбэл, Бомбейе оруулалсан Махараштра штат) байгуулхын түлөө хүдэлөөнэй соведэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн январиин 20-до болоо. Энэ хүдэлөөндэ бүхы партинууд хабаадалсадаг юм. Бомбейдэ амгалан байдал ба гурим тогтоохын тулада бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ шиидхэгдэһэн байна. Мүн энэ үдэр парламентын 23 депутат мэдүүлгэ толилжо, Бомбейдэхи үймөө зогсоохын тулада бүхы юумэ хэхые уряалһан байха юм.

РСФСР-эй арадай артистка, гурба дахин Сталинска шангай лауреат М... Петровна Максакова Улан-Удэ гастролёор ерээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мария Петровна Максакова дуу дуулажа байна.

С. Доржиевай фото

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Хонишоной үнэтэ дурадхал

Үбэлэй сагта хонидые хээрэ адуулжа ябахадаа хонишон даарадаг, хүйтэн эдеэ хоол эдихэ баатай болодог юм. Мүн зарим хонидой саһан дээрэ хурьгалхашье ушар тохёолдодог.

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Ц. Гыдыпов, культбазые даагша нүхэр М. Мархасаев гэгшэд хээрэ абажа ябаха дулаалагдамал шарга хэхэ гэжэ дурадхаба. Тэрэ тон бэлэхэнээр хэгдэдэг юм. Юрын шарга дээрэ фанерээр хэгдэһэн хүнгэхэн бүүдхэ табигдана. Бүүдхэ соонь заахан пеэшэн бии. Энэ шарга-бүүдхые нидой бэлшэдэг газарта абашажа орхиходо болохо.

Хонишон бүхэли үдэртөө хонидоо адуулжа ябахадаа тэрэ бүүдхэдээ орожо дулаасажа холлохо аргатай байхаһаа гадна, хээрэ гараһан хурьгадые тэндээ оруулжа дулаасуулжа даарууланггүй, отарадаа абаашаха байна.

Ц. Рыгзенов.

Ажалай нэмэлтэ түлбэри

Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз бэлшээжэ таргалуулха малай гүүртэ бүридхөөд, нёдондо зун Илшэр гэжэ нютагта эльгээһэн юм. Энэ гүүртэдэ хүдэлмэрилһэн малшад нүхэд Д. Ошоров, Г. Ошоров, Д. Сыбыков, Х. Жабжанова ба бусад малаа һайнаар харууһалжа, баранииинь тобир... наар гүрэндэ тушааһан байна.

Колхозой правлени энэ малшадта нэмэлтэ түлбэри... туд бүридэнь 3—4,5 центнер... үгэхэ гэжэ шиидхэбэ.

С. Та...

„Байгалай толон" гэжэ журналай ээлжээтэ номер

Бурят-Монголой АССР-эй уран зохёолшодой Союзай ба Культурын министерствын орган «Байгалай толон» гэжэ литературно-политическэ журналай дүрбэдэхи номер һаяхан хэблэлһээ гараба.

Чимит-Рыгзен Намжиловай зохёоһон «Түүхэтэ оной түрүүшын дохёо», Цыденжап Жимбиевэй — «Бабушкин», Семён Метелицын—«Табан тухай баллада» гэжэ шүлэгүүд журналай эхиндэ тунхаглагдаба. С. Метелицын шүлэгые ородһоо Д. Жалсараев оршуулба. Мүн эндэ Жамсо Тумуновай «Алтан бороо» гэжэ романай, Мих. Степановай «Байгалай повестиин» түгэсхэлнүүд тунхаглагдаба.

Манай ханинарай шүлэгүүд гэһэн бүлэг соо Чжоу Мэнэй зохёоһон «Улаан нарһан», Ай Цинэй — «Шаналал гашуудалай дуун», «Хиросимада» гэжэ шүлэгүүд толилогдобо.

«Байра хүбүүн» гэжэ Илья Лавровай рассказ, «Алдарта зам» гэжэ А. Плишкинагай статья хэблэгдэбэ.

Публицистикын бүлэг соо ...каровай, Г. Тарасовай «Хү... хараанууд», П. Тышкиловой ...—1907 онуудта Бурят-М... болоһон революционно собы... гэжэ статьянууд хэблэгдэбэ.

Критикэ ба библиографи... соо А. Абрамовичын «Арад... нэй үнэн сэхэ хүбүүн», В. С... «Хизаар ороноо шэнжэлэлгы... номууд», Н. Очировай «За... дэй шүлэгүүд», Я. Лип... «Тайга ба тундрын онтохону... Ербановай «Түрүү малшад... дүршэл тухай номууд», И. Ш... вай «Нэгэ номой алдууну... һэн статьянууд хэблэгдэбэ.

Культурна ажабайдалай х... бүлэг соо Д. Аюшеевэй «О... нээр табигдаба». БМАССР... кусствонуудай габьяата аж... лагша А. Тиминэй «Залуу ... амжалта» гэжэ статьянууд ... зүйлнүүд толилогдонхой.

Н. Л...

Кукурузын амта абаад...

ПЕТРОПАВЛОВКА. (**Манай корреспондентһээ**). Боргойн үргэн талада ургуулагдаһан кукуруза Зэдын колхозууд болон совхоздо хүндэтэ нэрэеэ нэрлүүлнэ. Кукурузын эшэ набшаар, һүн эдеэтэй буурсагаар дарагдаһан силосэй амта абаһан мал тэрэнэй хоншуухан үнэр дахан, силосэй башнинууд тээшэ ээлүүдгүй тэгүүлнэ.

Боргойн племенной хонидой совхозой хонишон Балжи Жигмитович Цыбенов 288 толгой залуу түлгэ харууһална. Эдэ хонидто үбһэ, концентрадһаа гадна, кукурузын силос эдюулэгдэнэ. Хонидойнь шэгнүүр дунда зэргээр сүүдхэдээ 10... маар нэмэнэ.

Совхозой 4-дэхи фермэд... олоор үсхэбэрилэгдэнэ. Со... дондо 600-гаад центнер гах... гүрэндөө үгэһэн байгаа һа... жэлдэ 1000 центнер мяха ту... хараална. Энэ фермэдэ 170... толгой залуу гахай ша... байнхай. Фермын хүдэлмэ... гахайдаа кукурузын силос ... Шэмэтэ тэжээл—силос эд... хайнууд таргаласатай бай... совхозойхид хөөрэлдэнэ. ...рөөшье тиимэ байна. Ш... байһан гахайнууд шэгнүүр... хэдээ 470 граммаар нэмээ...

Барилгын модо бэлдэнэ

Мүнөө Нарһата гэжэ газарта һүхэ хюрөөгэй абяан, үндэр хярын оройһоо зулагдаһан модоной хүнхинэлдэн унаха, хүнүүдэй бэе бэеэ ооглохо, дуулаха абяан ходо дуулдажа байдаг болоо. Эндэ Ториин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой барилгашад модо отолжо, тэдэнээ тракторай харгыда хүрэтэр таллуулжа байна. Мүн ондоошье газарта барилгын модон отолоғдоно. Хамта 600 кубометр модон бэлдэгдээ.

Колхоз энэ жэлдэ барилгын модо бэлдэхэ хоёр бригада эмхидхээ. Тэндэ хамта 32 хүн хүдэл... Тэдэнэр КПСС-эй XX съез... дэлэлдэ социалистическэ ... үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Нүх...ровой хүтэлбэрилдэг бриг... шүүд илангаяа һайнаар а... Бригадын гэшүүд А. И. Зл... В. Д. Злыгостьев, М. Сах...рэйнгөө нормые 150—200 ... дүүргэнэ. Тэдэнэр үдэр соо ... метр хүрэтэр модо отолжо, оройһоо таллуулна.

М. Го...

Редактор Д. Л. ЛОБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — ... культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00669. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.